Установа адукацыі
«Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт імя Еўфрасінні Полацкай»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Рэктар установы адукацыі
«Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт
імя Еўфрасінні Полацкай»
__________ Ю.Я. Раманоўскі
«27» 06 2025 г.
Рэгістрацыйны № УД-225/25/уч.

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ І ЛІТАРАТУРЫ

Вучэбная праграма ўстановы адукацыі па
вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
6-05-0231-03 «Лінгвістычнае забеспячэнне міжкультурнай камунікацыі (англійская мова, нямецкая мова)»

2025 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарта вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці АСВА-6-05-0231-03-2023 і вучэбнага плана спецыяльнасці 6-05-0231-03 «Лінгвістычнае забеспячэнне міжкультурнай камунікацыі (англійская мова, нямецкая мова)». Рэгістрацыйны № 07-23/уч. ГФ ад 04.04.2023 г. для дзённай формы атрымання вышэйшай адукацыі

СКЛАДАЛЬНІК:

Таццяна Робертаўна Багарадава, дацэнт кафедры сусветнай літаратуры і замежных моў установы адукацыі «Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт імя Еўфрасінні Полацкай», кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДЛЯ ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай сусветнай літаратуры і замежных моў установы адукацыі «Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт імя Еўфрасінні Полацкай»
(пратакол № 7 ад «06» 06 2025 г.);

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт імя Еўфрасінні Полацкай»
(пратакол № 7 ад «27» 06 2025 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма вучэбнай дысцыпліны «Гісторыя беларускай культуры і літаратуры» прызначана для студэнтаў трэцяга курса ўстановы адукацыі «Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт імя Еўфрасінні Полацкай» спецыяльнасці 6-05-0231-03 «Лінгвістычнае забеспячэнне міжкультурнай камунікацыі (англійская мова, нямецкая мова)» і з'яўляецца дысцыплінай модуля «Арганізацыя турызму».

Дадзеная вучэбная дысцыпілна заклікана адыграць пазітыўную ролю ў падрыхтоўцы кваліфікаваных спецыялістаў, у прапагандзе дасягненняў і набыткаў нацыянальнага гістарычнага і мастацтва слова.

На сучасным этапе працягваецца пераасэнсаванне гісторыі і мастацкіх з'яў, выпрацоўваюцца новыя крытэрыі іх ацэнкі.

Сучасны гісторыка-культурны і літаратурны кантэкст прадугледжвае новыя падыходы, канцэпцыі, прыярытэты. Аднавілася аб'ектыўная карціна гістарычнага развіцця, нацыянальнага мастацтва слова, беларуская літаратура XX – XXI стагоддзя разглядаецца як цэласны гісторыка-культурны працэс, па-іншаму выглядае перыядызацыя.

Праграма арыентуе на канцэптуальнае навуковае разуменне гісторыі нашай краіны, беларускай літаратуры, ідэйна-эстэтычнага руху, нацыянальнай спецыфікі, мастацкіх формаў адлюстравання і светапазнання, жанрава-стылёвых тэндэнцый развіцця, спасціжэнне гуманістычнай філасофіі і засваенне духоўных каштоўнасцей, якія закладзены ў гісторыі і творах як класічнай спадчыны, так і сучасных майстроў слова. Галоўная мэта вучэбнага курса: раскрыць разнастайнасць і асаблівасці гісторыка-літаратурнага працэсу XX ст. – пачатку XXI ст.

Праграма перш за ўсё скіравана на працэс ўдасканалення асобы, выхаванне ў маладога пакалення асноў сістэматызавання ведаў, напрацоўку новых падыходаў да разумення гісторыі і літаратуры, а таксама на развіццё творчага мыслення студэнтаў, актывізацыю іх навукова-даследчага пошуку.

1. МЭТЫ І ЗАДАЧЫ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Мэты выкладання дысцыпліны:

Галоўная мэта – пазнаёміць студэнтаў з асаблівасцямі развіцця нацыянальнай гісторыі і літаратуры.

Мэты дысцыпліны:

-даць уяўленне пра агульныя напрамкі развіцця гісторыка-літаратурнага працэсу;

-пазнаеміць са зменай нацыянальнага гістарычнага кантэксту, даць уяўленне пра мастацка-светапоглядныя сістэмы;

-прааналізаваць нацыянальны гістарычны кантэкст, месца і ролю беларускіх аўтараў у літаратурным працэсе.

Задачы вывучэння дысцыпліны:

-даць студэнтам рознабаковыя веды па дысцыпліне;

-навучыць арыентавацца ў свеце нацыянальнай гісторыі і мастацкіх твораў;

-выпрацаваць крытэрыі разумення канкрэтна-гістарычнай, нацыянальнай і агульначалавечай значнасці беларускай спадчыны;

-выхоўваць эстэтычны густ, адчуванне прыгожага ў жыцці і літаратуры.

Студэнт павінен набыць наступную **спецыялізаваную кампетэнцыю:**

выкарыстоўваць веды пра асаблівасці нацыянальнага культурнага і літаратурнага развіцця для ажыццяўлення камунікацыі на мове носьбіта.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Гісторыя беларускай культуры і літаратуры» студэнт павінен:

ведаць:

-шляхі і асноўныя этапы нацыянальнага гісторыка-культурнага развіцця;

-канкрэтна-гістарычнае, нацыянальнае і агульначалавечае значэнне мастацкіх твораў, сучасныя ацэнкі мастацкіх з'яў папярэдніх эпох;

умець:

-сумяшчаць тэарэтычныя веды з вывучэннем канкрэтных грамадскіх і літаратурных з'яў;

-каментаваць гісторыка-літаратурны кантэкст, характарзуючы яго з культуралагічнага, гісторыка-бытавога, літаратуразнаўчага і іншых пунктаў погляду;

валодаць:

-адпаведным паняційным і тэрміналагічным апаратам;

-сучаснай метадалогіяй і методыкай навуковых даследаванняў.

Сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі: для засваення дадзенай вучэбнай дысцыпліны неабходна вывучэнне такой вучэбнай дысцыпліны, як «Беларуская мова і культура маўлення», а вучэбная дысцыпліна «Гісторыя беларускай культуры і літаратуры» неабходна для засваення «Беларускай літаратуры» і «Сучаснай беларускй літаратуры».

Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

У адпаведнасці з вучэбным планам установы адукацыі па спецыяльнасці на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны адводзіцца: усяго вучэбных гадзін – 108 (3 з.а.), з іх 34 гадзіны аўдыторных заняткаў (лекцыі – 24 гадзіны, практычныя заняткі – 10 гадзін).

Самастойная праца студэнтаў – 74 гадзіны.

Вучэбная дысцыпліна вывучаецца на 3 курсе ў 5 семестры.

Форма прамежкавай атэстацыі – экзамен.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Культура, побыт, вераванні насельніцтва на тэрыторыі Беларусі ў эпоху першабытнасці

Асноўныя археалагічныя культуры бронзавага і жалезнага вякоў. Узнікненне прадметаў побыту, зброі, твораў мастацтва ў людзей першабытнага грамадства на тэрыторыі Беларусі. Татэмізм, фетышызм, анімізм як дахрысціянскія вераванні і ўяўленні. Пантэон паганскіх багоў. Персанажы народнай дэманалогіі (ваўкалак, лясун, русалка і інш.). Вытокі беларускага народнага календара. Каляды. Гуканне вясны. Вялікдзень. Культ продкаў (Радаўніца, Дзяды). Купалле. Абрады і звычаі. Сямейныя святы. Фальклор як адлюстраванне паганскіх уяўленняў. Архетыпы менталітэту.

Тэма 2. Культура беларускіх зямель у IX – першай палове XIII ст.

Увядзенне хрысціянства на Беларусі. Візантыйскія традыцыі архітэктуры. Полацкая і гродзенская архітэктурныя школы. Храмы Полацка (Сафійскі сабор, Спаса-Прэабражэнская царква і інш.). Полацкі дойлід Іаан. Інтэр'еры храмаў, фрэскі. Пісьменнасць. Помнікі эпіграфікі (берасцяныя граматы, графіці, Барысавы камяні). Пачатак летапісання. Полацкі летапіс. Рукапісныя кнігі. Мастацкае афармленне кнігі. Школы пры манастырах. Е. Полацкая, яе роля ў айчыннай культурнай спадчыне. Аратарскае майстэрства К. Тураўскага, яго малітоўная паэзія. Узнікненне і развіццё цэнтраў манументальнага жывапісу ў Полацку, Гродне, Віцебску. Фрэскі Спаса-Прэабражэнскай царквы ў Полацку. Народная музыка. Праваслаўная царкоўная музыка. Развіцце дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Ювелірныя вырабы. Крыж Лазара Богшы і яго лёс. Роля візантыйскай і старажытнарускай культуры ў дойлідстве, жывапісе, музыцы. Адметнасці побыту (жыллё, адзенне, стравы ванне).

Тэма 3. Культура беларускіх зямель у другой палове XIII–XV ст.

Утварэнне ВКЛ, яго полікультурны характар. Фарміраванне беларускай народнасці. Станаўленне старажытнабеларускай мовы, яе дзяржаўны статус. З'яўленне перакладной царкоўнай і свецкай літаратуры. Рост гарадоў як цэнтраў культуры. Адметнасці тагачасных архітэктурных пабудоў. Асноўныя стылі (раманскі, готыка). Мураванае дойлідства, яго абарончы характар. Камянецкая вежа. Замкі ў Лідзе, Крэве, Навагрудку, Гродне. Манументальны жывапіс. Нараджэнне свецкага жывапісу (партрэт), яго параднасць. Разьба па дрэве, каменю. Скульптура.

Тэма 4. Культура эпохі Адраджэння і Рэфармацыі на Беларусі (XVI ст.).

Перадумовы пашырэння ідэй Адраджэння на Беларусі. Агульнае і адметнае ў айчынным і заходнееўрапейскім Рэнесансе. Пашырэнне Рэфармацыі на Беларусі. Ф. Скарына як пачынальнік усходнеславянскага і беларускага кнігадрукавання. Роля І. Фёдарава, П. Мсціслаўца ў нараджэнні кнігавыдавецкай традыцыі на рускіх і ўкраінскіх землях. Будаўніцтва палацава-замкавых комплексаў (Мір, Геранёны). Цэрквы-крэпасці (Сынкавічы, Мураванка, Супрасль). Ляхавіцкі замак. Адміранне абарончых рыс і пашырэнне свецкасці ў дойлідстве. Кальвінскія зборы з рысамі готыкі і рэнесансу. Манументальны жывапіс. Фрэскі цэркваў. Сармацкі партрэт. Мініяцюра і кніжная графіка. Гравюры Ф. Скарыны. Разьба па дрэве. Летапісанне, рукапісная кніга. Статут ВКЛ, яго 3 рэдакцыі. Л. Сапега. Культурна- асветніцкая дзейнасць Ф. Скарыны, М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага, гуманістычныя ідэі ў іх духоўнай спадчыне. Канфесійны характар асветы. Пратэстанцкія школы. Вучоба моладзі ў еўрапейскіх універсітэтах. Асноўныя рысы менталітэту эпохі Адраджэння і Рэфармацыі. Уклад нацыянальнай культуры ў стварэнне агульнаеўрапейскіх каштоўнасцей эпохі Рэнесансу.

Тэма 5. Культура Контррэфармацыі і барока. Асветніцтва на Беларусі.

Контррэфармацыя. Брэсцкая царкоўная ўнія 1596 г., яе ўплыў на стан беларускай культуры. Негатыўнае ўздзеянне вынікаў разбуральных войн на культурнае жыццё. Праблема самазахавання беларускай культуры ва ўмовах узмацнення паланізацыі. Асветніцтва ў Еўропе, яго асноўныя рысы. Распаўсюджванне асветніцкіх ідэй, іх плыні на Беларусі. З'яўленне і сцвярджэнне новага мастацкага стылю – барока. Помнікі ранняга, сталага, позняга (віленскага) барока, іх характэрныя рысы. Спалучэнне рысаў барока і класіцызму ў помніках пераходнага стылю (Ружанскі палац і інш.). Уплыў Асветніцтва і класіцызму на архітэктуру. Фрэскавы роспіс (Богаяўленская царква Куцеінскага манастыра ў Магілёве, Святадухаўская царква Тупічэўскага манастыра ў Мсціславе і інш.). Афармленне і выдзяленне мясцовых школ жывапісу. Стварэнне родавых партрэтных галерэй у палацах. Барочная драўляная скульптура. Пашырэнне рэалістычных тэндэнцый у іканапісе. Уплыў ракако і класіцызму на скульптуру. Народныя гульні. Скамарохі. Батлейка. Узнікненне нотадрукавання. Музыка барока – "Полацкі сшытак". Школьны тэатр. Мецэнацтва магнатаў. М.К. Агінскі, яго "сядзіба музаў" у Слоніме. Полацкі езуіцкі калегіум. Узнікненне гісторыка-мемуарнага, палемічнага, сатырычнага літаратурных жанраў ("Дзённік" Ф. Еўлашэўскага, Баркалабаўская хроніка, М. Сматрыцкі, Л. і. С. Зізаніі, А. Філіповіч). Культурна-асветніцкая дзейнасць С. Полацкага, значэнне яго спадчыны для ўсходніх славян. Літоўская метрыка – дзяржаўны архіў ВКЛ. Слуцкія паясы. Карэліцкія шпалеры.

Тэма 6. Культура беларускіх зямель у канцы XVIII – XIX ст.

Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі, уплыў палітычных падзей на стан культуры. Нелегальныя таварыствы (філаматаў, філарэтаў), легальныя культурна-асветніцкія гурткі ў Вільні, Мінску, Віцебску. Уздзеянне польскай і рускай культур на беларускую. Адток дзеячаў культуры з Беларусі. Уплыў падаўлення паўстання 1863 – 1864 гг. на грамадска-культурнае жыццё. Рост нацыянальнай самасвядомасці, станаўленне беларускай мовы, літаратуры як сведчанні фарміравання нацыі. Полацкая езуіцкая акадэмія. Віленскі ўніверсітэт як цэнтр культурнага жыцця краю. Пачаткі навуковага беларусазнаўства (Я. і К. Тышкевіч, А. Кіркор і інш.). Русіфікацыя сістэмы адукацыі пасля падаўлення паўстання 1830–1831 гг. Горы-Горацкі земляробчы інстытут. Пашырэнне сеткі школ у другой палове XIX ст. Шырокае развіццё беларусазнаўства. Працы П. Шпілеўскага, П. Шэйна, І. Насовіча, М. Федароўскага, М. Нікіфароўскага, Е. Раманава і інш. Станаўленне новай беларускай літаратуры. Паэмы "Энеіда навыварат", "Тарас на Парнасе". А. Міцкевіч і рамантычны культ нацыянальнай гісторыі, народнага побыту. Я. Чачот. В. Дунін-Марцінкевіч, У. Сыракомля, П. Багрым і інш. Дзяржаўныя і прыватныя друкарні. Губернскія перыядычныя выданні, іх накіраванасць, мова. Публічныя бібліятэкі. Прыватныя бібліятэчныя зборы (Радзівілаў, Храптовічаў і інш.). Газета "Мужыцкая праўда". Часопіс "Гоман". Аднаўленне беларускага кнігадрукавання. Працяг развіцця нацыянальнай ідэі ў творах Ф. Багушэвіча, А. Гурыновіча, Я. Лучыны. Прыватныя тэатральныя трупы. З'яўленне прафесійнай беларускай драматургіі. Тэатр В. Дуніна-Марцінкевіча. Нараджэнне беларускай оперы (Сялянка"). Батлейка. Панаванне класіцызму ў палацава-сядзібным дойлідстве, горадабудаўніцтве (палацавы комплекс у Гомелі і інш.). Змяненне знешняга аблічча гарадоў. Адыход ад класіцызму ў бок эклектыкі і гістарызму. Вядучыя жанры жывапісу: бытавы, гістарычны, партрэт, краявід. Уздзеянне рускіх "перасоўнікаў", фарміраванне рэалізму.

Тэма 7. Культура Беларусі ў пачатку XX ст.

Узмацненне шавінізму ў палітыцы царызму. Змаганне за адраджэнне беларускай культуры, мовы. Газета "Наша Ніва", яе роля ў развіцці беларускай літаратуры, друку, складванні і згуртаванні нацыянальнай інтэлігенцыі. Беларускія выдавецтвы ў Вільні,

Пецярбургу. Культурна-нацыянальнае развіццё ў час існавання БНР. Навуковыя даследаванні гісторыі Беларусі, мовы і этнаграфіі беларусаў. Я. Карскі як заснавальнік беларускага мовазнаўства. В. Ластоўскі і яго "Кароткая гісторыя Беларусі". Адметнасці беларускай літаратуры нашаніўскага перыяду. Я. Купала, Я. Колас, М. Багдановіч, Цётка, Ц. Гартны, З. Бядуля і інш. Станаўленне беларускага прафесійнага тэатра. Беларускія вечарыны. І. Буйніцкі і яго тэатральная трупа. Беларускі перыяд творчасці М. Шагала. Водгукі на беларускае адраджэнне ў славянскім і неславянскім свеце. Уплыў Першай сусветнай і грамадзянскай войнаў на стан культуры.

Тэма 8. Культурнае жыццё ў БССР у 20–30-я гг. XX ст.

Палітыка беларусізацыі. Асвета і навука. Афармленне палітыкі беларусізацыі, яе сутнасць, мэты і задачы. Дзейнасць Інстытута беларускай культуры. Літаратурныя аб'яднанні. Лепшыя творы беларускай літаратуры (Я. Купалы, Я. Коласа, М. Чарота, М. Гарэцкага, К. Чорнага, Ц. Гартнага, А. Мрыя і інш.). К. Малевіч. Аб'яднанне "УНОВИС" ("Сцвярджальнікі новага мастацтва"). Віцебскі мастацкі тэхнікум. Выцясненне мадэрнізму строгім рэалізмам. Адкрыццё тэатраў БДТ-І у Мінску, БДТ-2 у Віцебску. У. Галубок і яго вандроўны тэатр. Тэатральнае і музычнае мастацтва нацыянальных супольнасцей Беларусі. Станаўленне беларускага кіно. Ю. Тарыч. Увядзенне сацрэалізму як адзінага метаду творчасці ў літаратуры і мастацтве. Праўда часу і адступленне ад яе. Новыя матывы ў творчасці Я. Купалы. Я. Коласа, К. Чорнага, М. Лынькова і інш. Цяжкасці станаўлення БДТ-І і БДТ-2. Развіццё жанраў у музыцы. Творы кампазітараў А. Багатырова, Я. Цікоцкага, М. Аладава і інш. Дзяржаўны тэатр оперы і балета БССР, яго рэпертуар. Экранізацыя беларускай прозы.

Тэма 9. Культура Заходняй Беларусі ў 1920–1930-я гг.

Уключэнне Заходняй Беларусі ў склад Польшчы і далейшы лёс беларускай культуры. Паланізацыя. Дзейнасць Таварыства беларускай школы, Беларускага інстытута гаспадаркі і культуры. Працы М. Гарэцкага, А. Луцкевіча, А. Станкевіча, Б. Тарашкевіча і інш. Віленскі беларускі музей імя І. Луцкевіча, яго роля ў культурным жыцці краю. Ажыўленне краязнаўчага руху, адкрыццё музеяў. Асноўныя плыні, тэматыка заходнебеларускай літаратуры. Творы Н. Арсенневай, М. Танка, У. Жылкі, К. Сваяка і інш. Беларускія выдавецтвы. Часопісы і газеты ("Маланка", "Шлях моладзі", "Летапіс ТБШ", "Беларускі летапіс", "Беларуская крыніца" і інш.). Р. Шырма. Змены ў грамадска-культурным жыцці пасля ўключэння заходнебеларускіх зямель у склад БССР.

Тэма 10. Культурнае жыццё ў БССР у 1940–1980-я гг.

Беларуская інтэлігенцыя ў час вайны. Страты, нанесеныя беларускай культуры вайной. Рээвакуацыя і вяртанне нацыянальных рэліквій. Дзейнасць Акадэміі навук Беларусі, уклад яе вучоных у развіццё дакладных, прыродазнаўчых і іншых галін ведаў. Падзеі вайны і пасляваеннага аднаўлення ў беларускай літаратуры. Творы Я. Коласа, М. Лынькова, А. Куляшова, К. Крапівы, А. Маўзона і інш. Усталяванне рамана ў якасці вядучага жанра прозы. Спробы пераадолення крайнасцей сацрэалізму ў літаратуры і мастацтве. Тэмы вайны і сучаснасці (В. Быкаў, Я. Брыль, А. Адамовіч, І. Мележ, І. Чыгрынаў, М. Танк і інш.). Адраджэнне тэмы гістарычнага мінулага Беларусі. У. Караткевіч. Тэатры, рэпертуарная палітыка. Выдатныя майстры сцэны ў акадэмічных тэатрах (С. Станюта, Г. Макарава, Ф. Шмакаў і інш.). Балетмайстар В. Елізар'еў і беларуская школа балету, яе міжнароднае прызнанне. Кампазітары У. Алоўнікаў, Ю. Семяняка, І. Лучанок, Э. Ханок, Л. Захлеўны і інш. Вакальна- інструментальныя ансамблі "Песняры", "Верасы", "Сябры". Самадзейныя калектывы.

Дзейнасць кінастудыі "Беларусьфільм" Творы рэжысёраў В. Турава, М. Пташука, В. Дашука і інш. Працы скульптараў З. Азгура, А. Бембеля, А. Глебава, С. Селіханава. Адыход ад парадкасці ў бок псіхалагічных вобразаў. Стварэнне мемарыяльных комплексаў ("Хатынь", "Брэсцкая крэпасць-герой" і інш.).

Тэма 11. Сучаснае культурнае жыццё Беларусі

Выпрацоўка асноўных напрамкаў культурнай палітыкі ва ўмовах незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Заканадаўчая база (Законы "Аб культуры", "Аб мовах", "Аб адукацыі", "Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны" і інш.), яе рэалізацыя. Грамадскі рух за захаванне помнікаў гісторыі і культуры, вяртанне нацыянальных каштоўнасцей на Бацькаўшчыну. Адраджэнне рэлігіі, аднаўленне храмаў і вяртанне іх вернікам. Перабудова работы творчых арганізацый. Камерцыялізацыя сферы культуры, мастацтва. З'яўленне неафіцыйных творчых аб'яднанняў. Легалізацыя нефармальнага, альтэрнатыўнага мастацтва. Вяртанне забароненых твораў і імёнаў дзеячаў навукі і культуры. Уключэнне беларускай культуры ў сусветную культурную прастору. Пашырэнне "масавай культуры". Глабалізацыя і беларуская культура. Перспектывы захавання і развіцця беларускай культуры на сучасным этапе.

Тэма 12. Культура беларускага замежжа

Асноўныя этапы беларускай эміграцыі. Буйныя цэнтры беларускай дыяспары. Эвалюцыя ўзаемаадносін Бацькаўшчыны і дыяспары. Пашырэнне з канца 1980-х гг. сувязяў і кантактаў з беларусамі замежжа. З'езды беларусаў свету. Сучасныя праблемы нацыянальна-культурнага развіцця беларускай дыяспары. Часопісы "Беларуская думка", "Полацк" і інш. Газеты "Беларус", "Ніва" і інш. Творчасць прадстаўнікоў літаратуры беларускай дыяспары. Літаратурнае аб'яднанне "Белавежа" у Беластоку. Дзеячы музычнага мастацтва (спявак М. Забэйда-Суміцкі, кампазітары М. Равенскі і інш.). Б. Андрусішын (Данчык). Танцавальны гурт "Васілёк".

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ «ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ І ЛІТАРАТУРЫ»

Форма атрымання адукацыи – дзённая

Нумары раздзелаў, тэмы, заняткаў	Назва раздзела, тэмы, заняткаў; пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін				літаратура	формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя (семінарскія) заняткі	лабараторныя заняткі	кіруемая самастойная работа		
1	2	3	4	5	6	8	9
1.	**Культура, побыт, вераванні насельніцтва на тэрыторыі Беларусі ў эпоху першабытнасці** 1. Асноўныя археалагічныя культуры бронзавага і жалезнага вякоў. 2. Татэмізм, фетышызм, анімізм як дахрысціянскія вераванні і ўяўленні. 3. Вытокі беларускага народнага календара.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [1; 2; 3; 4]	пісьмовае апытанне, міні-кантрольная*
	Практычныя заняткі: "Вытокі беларускага народнага календара".		2				вуснае апытанне, міні-кантрольная*
2.	**Культура беларускіх зямель у IX – першай палове XIII ст.** 1. Узнікненне і развіццё цэнтраў манументальнага жывапісу ў Полацку, Гродне, Віцебску. Фрэскі Спаса-Прэабражэнскай царквы ў Полацку. 2. Народная музыка. Праваслаўная царкоўная музыка. 3. Развіцце дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Крыж Лазара Богшы і яго лёс. 4. Роля візантыйскай і старажытнарускай культуры ў дойлідстве, жывапісе, музыцы. Адметнасці побыту (жыллё, адзенне, стравaванне).	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [5; 6; 7; 8]	вуснае апытанне, практычныя заданні*
	Практычныя заняткі: "Асноўныя культурныя дасягненні старажытнага Полацка".		2				вуснае апытанне, практычныя заданні*

3.	**Культура беларускіх зямель у другой палове XIII–XV ст.** 1. Утварэнне ВКЛ, яго полікультурны характар. 2. З'яўленне перакладной царкоўнай і свецкай літаратуры. Асноўныя стылі (раманскі, готыка). 3. Мураванае дойлідства, яго абарончы характар. Манументальны жывапіс. Нараджэнне свецкага жывапісу (партрэт), яго параднасць. 4. Разьба па дрэве, каменю. Скульптура.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [9; 10; 11]	міні-кантрольная*
4.	**Культура эпохі Адраджэння і Рэфармацыі на Беларусі (XVI ст.).** 1. Перадумовы пашырэння ідэй Адраджэння на Беларусі. 2. Манументальны жывапіс. 3. Культурна-асветніцкая дзейнасць Ф. Скарыны, М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага, гуманістычныя ідэі ў іх духоўнай спадчыне. 4. Асноўныя рысы менталітэту эпохі Адраджэння і Рэфармацыі.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [12; 13]	паведамленні
5.	**Культура Контррэфармацыі і барока. Асветніцтва на Беларусі.** 1. Контррэфармацыя. Брэсцкая царкоўная ўнія 1596 г., яе ўплыў на стан беларускай культуры. 2. Стварэнне родавых партрэтных галерэй у палацах. 3. Народныя гульні. Скамарохі. Батлейка. Узнікненне нотадрукавання. 4. Узнікненне гісторыка-мемуарнага, палемічнага, сатырычнага літаратурных жанраў.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [14; 15]	вуснае апытанне
	Практычныя заняткі "Гісторыка-мемуарны, палемічны, сатырычны літаратурныя жанры".		2				вуснае апытанне
6.	**Культура беларускіх зямель у канцы XVIII – XIX ст.** 1. Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі, уплыў палітычных падзей на стан культуры.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [1;2;3;4]	тэст*

	2. Нелегальныя таварыствы (філаматаў, філарэтаў), легальныя культурна-асветніцкія гурткі ў Вільні, Мінску, Віцебску. Уздзеянне польскай і рускай культур на беларускую. Адток дзеячаў культуры з Беларусі. 3. Уплыў падаўлення паўстання 1863 – 1864 гг. на грамадска-культурнае жыццё.						
7.	**Культура Беларусі ў пачатку XX ст.** 1. Узмацненне шавінізму ў палітыцы царызму. 2. Газета "Наша Ніва", яе роля ў развіцці беларускай літаратуры, друку, складванні і згуртаванні нацыянальнай інтэлігенцыі. 3. Беларускія выдавецтвы ў Вільні, Пецярбургу. 4. Культурна-нацыянальнае развіццё ў час існавання БНР. 5. Адметнасці беларускай літаратуры нашаніўскага перыяду. 6. Уплыў Першай сусветнай і грамадзянскай войнаў на стан культуры.	2				Асн.: [1;2;3;4]] Дадатк.: [16; 17]	міні-кантрольная*
8.	**Культурнае жыццё ў БССР у 20–30-я гг. XX ст.** 1. Палітыка беларусізацыі. 2. Дзейнасць Інстытута беларускай культуры. 3. Літаратурныя аб'яднанні. 4. Выцясненне мадэрнізму строгім рэалізмам. 5. Тэатральнае і музычнае мастацтва нацыянальных супольнасцей Беларусі. 6. Станаўленне беларускага кіно.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [3; 4; 5]	пісьмовае апытанне
	Практычныя заняткі "Новыя матывы ў творчасці Я. Купалы. Я. Коласа, К. Чорнага, М. Лынькова і інш.".		2				вуснае апытанне
9.	**Культура Заходняй Беларусі ў 1920–1930-я гг.** 1. Уключэнне Заходняй Беларусі ў склад Польшчы і далейшы лёс беларускай культуры. 2. Паланізацыя. Дзейнасць Таварыства беларускай школы, Беларускага інстытута гаспадаркі і культуры. 3. Ажыўленне краязнаўчага руху, адкрыццё	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [6; 7; 8]	вуснае апытанне

	музеяў. 4. Асноўныя плыні, тэматыка заходнебеларускай літаратуры.						
10.	**Культурнае жыццё ў БССР у 1940–1980-я гг.** 1. Беларуская інтэлігенцыя ў час вайны. 2. Падзеі вайны і пасляваеннага аднаўлення ў беларускай літаратуры. 3 . Спробы пераадолення крайнасцей сацрэалізму ў літаратуры і мастацтве.	2				Асн.: [1;2;3;4]] Дадатк.: [3; 4; 5]	вуснае апытанне
	Практычныя заняткі “Дзейнасць кінастудыі “Беларусьфільм””.		2				вуснае апытанне
11.	**Сучаснае культурнае жыццё Беларусі** 1. Выпрацоўка асноўных напрамкаў культурнай палітыкі ва ўмовах незалежнасці Рэспублікі Беларусь. 2. Адраджэнне рэлігіі, аднаўленне храмаў і вяртанне іх вернікам. 3. Вяртанне забароненых твораў і імёнаў дзеячаў навукі і культуры. 3. Пашырэнне “масавай культуры”. 4. Глабалізацыя і беларуская культура.	2				Асн.: [1;2;3;4] Дадатк.: [6; 7; 8]	паведамленні
12.	**Культура беларускага замежжа** 1. Асноўныя этапы беларускай эміграцыі. 2. Буйныя цэнтры беларускай дыяспары. 3. Літаратурнае аб’яднанне “Белавежа” у Беластоку.	2				Асн.: [1;2;3;4]] Дадатк.: [1;2;3;4]	тэст*
	Усяго:	**24**	**10**				

Мерапрыемствы бягучага кантролю*

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

1. Баландзін, К.І. Гісторыя культуры Беларусі : дапаможнік / К. І. Баландзін ; Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт, кафедра "Гісторыя, сусветная і айчынная культура" . - Мінск : БНТУ, 2014. - 238 с.
2. Запрудскі, І.М. Гісторыя беларускай літаратуры другой паловы XIX стагоддзя : асобы і творчыя лёсы : вучэбна-метадычны дапаможнік / І. М. Запрудскі ; Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. - Мінск : БДУ, 2018. - 165 с.
3. Пілецкі, В.А. Гісторыя культуры Беларусі : вучэбны дапаможнік для студэнтаў негістарычных факультэтаў ВНУ / В. А. Пілецкі ; Мінскі інавацыйны ўніверсітэт. - Мінск : МІУ, 2017. - 401 с.
4. Старажытная беларуская літаратура : літаратура Сярэднявечча. Літаратура Адраджэння. Барока. Класіцызм. Асветніцтва. Ад рамантызму да рэалізму. - Мінск : Вышэйшая школа, 2022. - 368 с.

Дадатковая

1. Багарадава, Т.Р. Гісторыя беларускай літаратуры (XIX ст. - 1970-я гады XX ст.) : вучэбна-метадычны комплекс для студэнтаў спецыяльнасці 1-21 05 06 "Рамана-германская філалогія" : у 2 частках. Частка 1 / Таццяна Робертаўна Багарадава, Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт. - Наваполацк : ПДУ, 2009. - 236 с. - Бібліягр. у канцы кожнай тэмы, с. 234-235.
2. Багарадава, Т.Р. Гісторыя беларускай літаратуры (XIX ст. - 1970-я гады XX ст.) : вучэбна-метадычны комплекс для студэнтаў спецыяльнасці 1-21 05 06 "Рамана-германская філалогія" : у 2 частках. Частка 2 / Таццяна Робертаўна Багарадава. - Наваполацк : ПДУ, 2009. - 256 с. - Бібліягр. : с. 254-255.
3. Багарадава, Т.Р. Гісторыя беларускай літаратуры і крытыкі (XIX - пачатак XX стст.) : вучэбна-метадычны комплекс для студэнтаў спецыяльнасці 1-02 03 07-01 "Англійская мова. Беларуская мова і літаратура" / Таццяна Робертаўна Багарадава, Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт. - Наваполацк : ПДУ, 2008. - 147 с. - Бібліягр. : с. 145-146.
4. Беларуская літаратура на сучасным этапе: аўтар, герой, чытач : зборнік навуковых артыкулаў: да 85-годдзя з дня нараджэння акадэміка У. В. Гніламедава : [па выніках Міжнароднай навуковай канферэнцыі, 21-22 снежня 2022 г., г. Мінск] / [уклад. : К.В. Часнакова; нав. рэд. М.У. Мікуліч; рэдкал. : М.У. Мікуліч, А.В. Вальчук, Ж.С. Шаладонава [і інш.]. - Мінск : Беларуская навука, 2023. - 288 с. : [7] л. кал. іл.
5. Гісторыя беларускай літаратуры XI - XIX ст. : у 2 т. Т. 1 : Даўняя літаратура XI - першая пал. XVIII ст. / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літаратуры ; рэдкал. : У.В. Гніламедаў, Г.В. Кісялеў, А.А. Лойка і інш. ; навук. рэд. В.А. Чамярыцкі. - 3-е выд., выпр. - Мінск : Беларуская навука, 2010. - 909, [1] с.

Ллетошка 06

6. Гісторыя беларускай літаратуры XI - XIX ст. : у 2 т. Т. 2 : Новая літаратура другая палова XVIII - XIX стагоддзе / У. І. Мархель ; НАН Беларусі, Ін-т мовы і літаратуры ; рэдкал. : У.В. Гніламедаў, Г.В. Кісялеў, А.А. Лойка і інш. ; навук. рэд. У. І. Мархель, В.А. Чамярыцкі. - 2-е выд. - Мінск : Беларуская навука, 2010. - 581, [1] с.
7. Жураўскі, А.І. Гісторыя беларускай літаратурнай мовы : [манаграфія] / А. І. Жураўскі ; уклад. : Н.В. Паляшчук, Э.В. Ярмоленка, С.М. Макітрук; Нацыянальная Акадэмія навук Беларусі. - Мінск : Беларуская навука, 2024. - 295 с.
8. Запрудскі, І.М. Беларуская літаратура і культура XIX стагоддзя : асаблівасці развіцця і актуальныя пытанні даследавання : [манаграфія] / І. М. Запрудскі ; Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. - Мінск : БДУ, 2021. - 145, [2] с.
9. Калядка, С.У. Беларуская паэзія ў літаратуразнаўчых даследаваннях другой паловы XX ст. : [манаграфія] / С. У. Калядка ; [нав. рэд. : І.В. Саверчанка, А.У. Бразгуноў]. - Мінск : Беларуская навука, 2024. - 249, [2] с.
10. Каяла У.І. Станаўленне і развіцце жанру беларускай байкі : манаграфія / У. І. Каяла. - Гродна : ГрДУ, 2002. - 123с.
11. Лойка, А.А. Старабеларуская літаратура : падручнік / А. А. Лойка. - Мн. : Выш. шк., 2001. - 319 с. - Зацверджана М-вам адукацыі РБ у якасці падручніка для студ. філалаг. спец. выш. навуч. устаноў.
12. Нарысы гісторыі культуры Беларусі : у 4 тамах / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі. - Мінск : Беларуская навука, 2013 - 2017. Том 1 : Культура сацыяльнай эліты XIV- пачатку XX ст. / А.І. Лакотка, Г.І. Каспяровіч, Л.В. Ракава і іншыя. - 2013. - 573, [2] с..
13. Нарысы гісторыі культуры Беларусі : у 4 тамах / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі. - Мінск : Беларуская навука, 2013 - 2017. - ISBN 978-985-08-1566-8.
Том 2 : Культура гарадоў X - пачатку XX ст. - 2014. - 572, [3] с. : іл..
14. Нарысы гісторыі культуры Беларусі : у 4 тамах / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі . - Мінск : Беларуская навука, 2013 - 2017. Том 4 : Культура XX - пачатку XXI ст./ А.І. Лакотка, Т.В. Габрусь, А.С. Шамрук і іншыя]. - 2017. - 803, [3] с.
15. Сусветная спадчына Францыска Скарыны / Нацыянальная бібліятэка Беларусі, Выдавецтва "Беларуская Энцыклапедыя ім. П. Броўкі" ; пад навуковай рэдакцыяй Р.С. Матульскага ; пераклад на англійскую мову: Г.М. Каваленка, Г.В. Цітова. - Мінск : Беларуская Энцыклапедыя ім. П. Броўкі, 2017. - 421, [2] с.
16. Узнікненне кнігадрукавання ў Еўропе і Беларусі / І. Я. Вашкевіч [и др.] ; складальнік : А.А. Суша. - Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2017. - 151 с.
17. Яскевіч, А. Падзвіжнікі і іх святыні. Духоўная культура старажытнай Беларусі / А. Яскевіч. - Мн. : Полымя, 2001. - 367с. : ил.

ПЕРАЛІК ПЫТАННЯЎ ДЛЯ ПРАВЯДЗЕННЯ ЭКЗАМЕНА

1. Творы мастацтва першабытнага грамадства на тэрыторыі Беларусі.
2. Язычніцкія вераванні і ўяўленні.
3. Вытокі беларускага народнага календара. Фальклор.
4. Прыняцце і распаўсюджванне хрысціянства, яго ўплыў на культуру беларускіх зямель (Х – першая палова XIII ст.).
5. Дойлідства беларускіх зямель у IX – першай палове XIII ст.
6. Пісьменнасць і помнікі пісьменства беларускіх зямель (Х – першая палова XIII ст.).
7. Выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва Беларусі IX – першай паловы XIII ст.
8. Летапісанне, пісьмовыя помнікі Беларусі другой паловы XIII – XV ст.
9. Дойлідства Беларусі другой паловы XIII – XV ст.
10. Выяўленчае мастацтва Беларусі другой паловы XIII – XV ст.
11. Перадумовы, спецыфіка айчыннага Адраджэння і Рэфармацыі.
12. Нараджэнне кнігадрукавання на Беларусі (XVI ст.).
13. Дойлідства Беларусі эпохі Рэнесансу і Рэфармацыі.
14. Выяўленчае мастацтва Беларусі XVI ст.
15. Дойлідства Беларусі перыяду Контрэфармацыі і барока (канец XVI – першая палова XVIII ст.).
16. Выяўленчае мастацтва Беларусі канца XVI – першай паловы XVIII ст.
17. Музычнае і тэатральнае жыццё Беларусі (канец XVI – першая палова XVIII ст.).
18. Побыт (XVII – першая палова XVIII ст.).
19. Распаўсюджванне ідэй Асветніцтва на Беларусі.
20. Асвета і навука (другая палова XVIII ст.).
21. Музычнае і тэатральнае мастацтва Беларусі другой паловы XVIII ст.
22. Дойлідства і выяўленчае мастацтва Беларусі другой паловы XVIII ст.
23. Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва Беларусі (сярэдзіна і другая палова XVIII ст.).
24. Умовы, асноўныя накірункі развіцця культуры Беларусі ў канцы XVIII – XIX ст.
25. Асвета і навука (першая палова XIX ст.).
26. Тэатральнае і музычнае мастацтва Беларусі (першая палова XIX ст.).

27. Дойлідства і выяўленчае мастацтва Беларусі (першая палова XIX ст.).
28. Асвета і навука (другая палова XIX ст.).
29. Выяўленчае мастацтва Беларусі другой паловы XIX ст.
30. Дойлідства Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX ст.
31. Тэатр і музыка (другая палова XIX ст.).
32. Бібліятэкі, музеі на Беларусі ў XIX ст., іх лёс.
33. Традыцыйная культура беларусаў, іх побыт (XIX ст.).
34. Узмацненне шавінізму ў палітыцы царызму ў пачатку XX ст.
35. Друк Беларусі ў пачатку XX ст. Газета "Наша ніва".
36. Музычнае, тэатральнае мастацтва Беларусі пачатку XX ст.
37. Выяўленчае мастацтва Беларусі пачатку XX ст.
38. Асвета і навука (пачатак XX ст.).
39. Палітыка беларусізацыі (1920-я гг.).
40. Інстытут беларускай культуры. Развіццё навукі (1920-я гг.).
41. Выяўленчае мастацтва БССР (1920-я гг.).
42. Музычнае і тэатральнае мастацтва БССР у 1920-я гг. Нараджэнне беларускага кіно.
43. Дойлідства і выяўленчае мастацтва БССР (канец 1920-х – пачатак 1940-х гг.).
44. Тэатр, музыка і кіно БССР (канец 1920-х – пачатак 1940-х гг.).
45. Асвета. Гісторыка-этнаграфічныя даследаванні ў Заходняй Беларусі (1920–1930-я гг.).
46. Мастацкая культура Заходняй Беларусі (1920–1930-я гг.).
47. Культурнае жыццё на Беларусі ў першае пасляваеннае дзесяцігоддзе.
48. Стан асветы, навукі Беларусі (другая палова 1950-х – сярэдзіна 1980-х гг.).
49. Мастацкае і літаратурнае жыццё Беларусі другой паловы 1950- х – сярэдзіны 1980-х гг.
50. Мастацкае жыццё Беларусі на сучасным этапе.
51. Навуковыя даследаванні беларускай дыяспары. Грамадска-культурныя арганізацыі і цэнтры.
52. Друк. Літаратурнае і мастацкае жыццё беларускага замежжа.

АРГАНІЗАЦЫЯ САМАСТОЙНАЙ ПРАЦЫ СТУДЭНТАЎ

Змест самастойнай працы студэнтаў (дзённая форма атрымання вышэйшай адукацыі)

Пры вывучэнні вучэбнай дысцыпліны, модуля выкарыстоўваюцца наступныя формы самастойнай працы: складанне канспекта-прэзентацыі, праца з прафесійнымі тэкстамі, мастацкі аналіз тэкстаў, складанне майнд-карты.

Від самастойнай працы	Тэматычны змест і выкарыстаныя крыніцы	Колькасць гадзін
Паглыбленае вывучэнне тэмы 1	**Культура, побыт, вераванні насельніцтва на тэрыторыі Беларусі ў эпоху першабытнасці** Складанне канспекта-прэзентацыі па тэме “Вытоки беларускага народнага календара ”. **Літаратура**: Беларуская літаратура на сучасным этапе: аўтар, герой, чытач : зборнік навуковых артыкулаў: да 85-годдзя з дня нараджэння акадэміка У. В. Гніламедава : [па выніках Міжнароднай навуковай канферэнцыі, 21-22 снежня 2022 г., г. Мінск] / [уклад. : К.В. Часнакова; нав. рэд. М.У. Мікуліч; рэдкал. : М.У. Мікуліч, А.В. Вальчук, Ж.С. Шаладонава [і інш.]]; Нацыянальная Акадэмія навук Беларусі, Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры, Інстытут літаратуразнаўства імя Янкі Купалы. - Мінск : Беларуская навука, 2023. - 288 с.	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы 2	**Культура беларускіх зямель у IX – першай палове XIII ст.** Праца з прафесійным тэкстам – аналіз «Жыціе Еўфрасінні Полацкай». **Літаратура**: Старажытная беларуская літаратура : літаратура Сярэднявечча. Літаратура Адраджэння. Барока. Класіцызм. Асветніцтва. Ад рамантызму да рэалізму. - Мінск : Вышэйшая школа, 2022. - 368 с.	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы 3	**Культура беларускіх зямель у другой палове XIII–XV ст.** Мастаці аналіз старабеларускіх тэкстаў. **Літаратура**: Старажытная беларуская літаратура : літаратура Сярэднявечча. Літаратура Адраджэння. Барока. Класіцызм. Асветніцтва. Ад рамантызму да рэалізму. - Мінск : Вышэйшая школа, 2022. - 368 с.	4

Паглыбленае вывучэнне тэмы 4	**Культура эпохі Адраджэння і Рэфармацыі на Беларусі (XVI ст.).** Аналіз арыгінальных тэкстаў (тры Статуты ВКЛ) **Літаратура:** Лойка, А.А. Старабеларуская літаратура : падручнік / А. А. Лойка. - Мн. : Выш. шк., 2001. - 319 с. - Зацверджана М-вам адукацыі РБ у якасці падручніка для студ. філалаг. спец. выш. навуч. установ.	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы 5	**Культура Контррэфармацыі і барока. Асветніцтва на Беларусі.** Складанне канспекта-прэзентацыі па тэме "Стварэнне родавых партрэтных галерэй у палацах.". **Літаратура:** Лойка, А.А. Старабеларуская літаратура : падручнік / А. А. Лойка. - Мн. : Выш. шк., 2001. - 319 с. - Зацверджана М-вам адукацыі РБ у якасці падручніка для студ. філалаг. спец. выш. навуч. установ	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 6	**Культура беларускіх зямель у канцы XVIII – XIX ст.** Складанне канспекта-прэзентацыі па тэме "Пачаткі навуковага беларусазнаўства (Я. і К. Тышкевіч, А. Кіркор і інш.)". **Літаратура:** Гісторыя беларускай літаратуры XI - XIX ст. : у 2 т. Т. 2 : Новая літаратура другая палова XVIII - XIX стагоддзе / У. І. Мархель ; НАН Беларусі, Ін-т мовы і літаратуры ; рэдкал. : У.В. Гніламедаў, Г.В. Кісялеў, А.А. Лойка і інш. ; навук. рэд. У. І. Мархель, В.А. Чамярыцкі. - 2-е выд. - Мінск : Беларуская навука, 2010. - 581, [1] с. - Бібліягр. : с. 570-582. - ISBN 978-985-08-1167-7 (Т. 2).	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 7	**Культура Беларусі ў пачатку XX ст.** Складанне майнд-карты па тэме "Адметнасці беларускай літаратуры нашаніўскага перыяду. Я. Купала, Я. Колас, М. Багдановіч, Цётка, Ц. Гартны, З. Бядуля і інш.". **Літаратура:** Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : У 4 т. Т.1 : 1901 - 1920 / НАНБ, Ин-т літаратуры імя Я.Купалы; Рэдкал.: У.В.Гніламедаў і інш. - 3-е выд. - Мн. : Беларуская навука, 2003. - 583с.	4
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 8	**Культурнае жыццё ў БССР у 20–30-я гг. XX ст.** Складанне канспекта-прэзентацыі па тэме "Адкрыццё тэатраў БДТ-I у Мінску, БДТ-2 у Віцебску". **Літаратура:** Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : У 4-х т. Т.2 : 1921 - 1941 / НАНБ, Ін-т літаратуры	2

	імя Я.Купалы; Рэдкал.: У.В. Гніламедаў і інш. - 2-е выд. - Мн. : Беларуская навука, 2002. - 903с.	
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 9	**Культура Заходняй Беларусі ў 1920–1930-я гг.** Складанне майнд-карты па тэме " Асноўныя плыні, тэматыка заходнебеларускай літаратуры". **Літаратура**: Мішчанчук, М.І. Беларуская літаратура XX ст. : Вучэб. дапам. / М. І. Мішчанчук, І. С. Шпакоўскі. - Мн. : Выш. шк., 2001. - 352с.	2
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 10	**Культурнае жыццё ў БССР у 1940–1980-я гг.** Аналіз мастацкіх тэкстаў. **Літаратура**: 1. Гісторыя беларускай літаратуры: XX стагоддзе (20-50-я гады) : Падручнік / Пад рэд. Лазарука М.А., Семяновіча А.А. - 2-е выд., дапрац. і дап. - Мн. : Выш. шк., 2000. - 511с. 2. Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : У 4-х т. Т.3 : 1941 - 1965 / НАНБ, Ін-т літаратуры імя Я.Купалы; Рэдкал.: У.В. Гніламедаў і інш. - Мн. : Беларуская навука, 2002. - 951с. 3. Гісторыя беларускай літаратуры : другая палова XX - пачатак XXI стагоддзя : метад. рэкаменд. / Склад. А.М. Канапелька і інш. - Віцебск : ВДУ, 2002. - 18с.	2
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 11	**Сучаснае культурнае жыццё Беларусі** Складанне майнд-карты па тэме" Пашырэнне "масавай культуры"". **Літаратура**: Гісторыя беларускай літаратуры : другая палова XX - пачатак XXI стагоддзя : метад. рэкаменд. / Склад. А.М. Канапелька і інш. - Віцебск : ВДУ, 2002. - 18с.	2
Паглыбленае вывучэнне тэмы тэмы 12	**Культура беларускага замежжа** Аналіз мастацкіх тэкстаў **Літаратура**: Мішчанчук, М.І. Беларуская літаратура XX ст. : Вучэб. дапам. / М. І. Мішчанчук, І. С. Шпакоўскі. - Мн. : Выш. шк., 2001. - 352с.	2
Парыхтоўка да экзамена		**36**
	Усяго гадзін	**74**

КАНТРОЛЬ ЯКАСЦІ ЗАСВАЕННЯ ВЕДАЎ

Сродкі дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці:

-тэсціраванне;
-вуснае апытанне;
-пісьмовае апытанне;
-мінікантрольная;
-паведамленні.

Дыягностыка якасці засваення ведаў ажыццяўляецца ў форме бягучага кантролю і прамежкавай аттэстацыі.

У рамках рэйтынгавай сістэмы пасняховасць студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне ацэньваецца з дапамогай мерапрыемстваў бягучага кантролю, якія праводзяцца на працягу семестра. Мерапрыемствы бягучага кантролю праводзяцца ў час аўдыторных заняткаў. Адзнакі, атрыманыя студэнтам у ходзе бягучага кантролю, выстаўляюцца па дзесяцібальнай шкале і фіксуюцца ў журнале выкладчыка. Для студэнта, які прапусціў мерапрыемства бягучага кантролю па ўважлівай прычыне, кафедрай устанаўліваюцца дадатковыя тэрміны. Студэнтам, якія прапусцілі мерапрыемства бягучага кантролю без уважлівай прычыны, выстаўляецца 1 (адзін) бал за гэтае мерапрыемства.

Мерапрыемствы бягучага кантролю праводзяцца цягам сяместра і ўключаюць у сябе наступныя формы кантролю: практычныя заданні, мінікантрольная работа, тэст.

Вынік бягучага кантролю за семестр ацэньваецца адзнакай у балах па дзесяцібальнай шкале і выводзіцца зыходзячы з адзнак, выстаўленых выкладчыкам (выкладчыкамі) падчас правядзення мерапрыемстваў бягучага кантролю на працягу семестра, по наступнай формуле:

$$БК = Б1+Б2+Б3........+ Бn / n,$$

дзе Б1,2…n – адзнака за мерапрыемства бягучага кантролю,

n – колькасць мерапрыемстваў бягучага контролю.

Дадзеная адзнака таксама ўлічвае вынікі ўдзелу студэнта ў навукова-практычных мерапрыемствах, вучэбна-даследчай, навукова-даследчай працы студэнтаў (канферэнцыях, семінарах, алімпіядах, конкурсах, навуковых гуртках і г.д.) па профілю дысцыпліны і можа быць павышана да 10 балаў пры дасягненні значных вынікаў у гэтай працы.

Пры правядзенні прамежкавай атэстацыі (экзамена) адзнака выстаўляецца студэнтам, якія атрымалі па накапляльнай сістэме па выніках бягучага кантролю выніковую адзнаку ад 4 да 10 балаў падчас семестра і адказу на экзамене, як сярэдняя арыфметычная ад сумы адзнак, атрыманых на працягу семестра і за адказ на экзамене.

Станоўчай з’яўляецца адзнака не ніжэй за 4 (чатыры) балы.

Выніковая адзнака па вучэбнай дысцыпліне разлічваецца на аснове выніка бягучага кантролю за сяместр і адзнакі, атрыманай за адказ па білету па формуле:

$$B=k\cdot БК+(1-k)\cdot O,$$

дзе O – адзнака, атрыманая за адказ на (заліку, дыферэнцыраваным заліку) экзамене, k – вагавы каэфіцыент бягучага кантролю, роўны 0,5, БК – вынік бягучага кантролю.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ З ІНШЫМІ ДЫСЦЫПЛІНАМІ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумару пратакола)
Беларуская мова і культура маўлення	Кафедра сусветнай літаратуры і замежных моў	Няма	

Загадчык кафедры сусветнай літаратуры і замежных моў, к.ф.н, К.У. Лушнеўская